

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — *Dante.*

LOS CANDIDATS REGIONALISTES DE BARCELONA

Las Juntas de bons ciutadans de Barcelona que han organiscat la campanya electoral moralisadora, han acordat presentar avuy, pera la circumscripció de Barcelona, als que sent presidents de las principals corporacions d'aqueixa capital varen portar la seva representació en campanyas que no s'han pas esborrat ni s'esborrarán may de la memoria dels bons ciutadans.

Formarán, donchs, la candidatura:

Don Bartomeu Robert

Catedràtic de la Facultat de Medicina, expresident de la Económica d'Amichs del País

Don Albert Rusinyol

Fabricant, ex-president del Foment del Treball Nacional.

Don Lluís Domenech y Muntaner

Catedràtic de la Escola d'Arquitectura, ex-president del Ateneu Barcelonés

Don Sebastià Torres

President de la Lliga de defensa industrial y mercantil.

La personalitat il·lustre de tan insignes catalans, son amor á la terra, sa honradesa y dots escepcionals son una garantia més que suficient pera 'ls interessos de Barcelona.

Deu premie la seva abnegació y patriotisme ab la victoria mes completa. Triomf que casi podriam celebrar si no fossen los lladres d'actes y 'ls furts asquerosos á que 'ns tenen acostumats los malahits politicayres y sos funestos inspiradors.

EL MAIG

Resurrecció natura.

La mort ja no s'ho ovira: tot respira vida.

En aquelles planes ermes y silencioses que l'hivern les omplia de melongia y la boyra les embolcallava dins de son misterios vèl, avuy, rialleres, s'hi veu la verdissa com encatifa, á claps á claps, el terror, regaliment la sahor á l'escalf dels raigs d'un xamós sol de primavera.

Aquelles arbredes qu'espetegavan un cruixit de desferra á l'embat de la mestralada, avuy, suaument, brandan d'ací y d'allá al oreig fresquivol que les fa alenar.

Les fonts pures y cristallines devallen barranch avall, esmunyintse per les giragonses del rocam, y repercutint els sons apagats y magestuosos de llurs remors, al saltironejar pel rost.

Prou ho mostrava tota la natura que respirava una nova vida, y vida alegri- vola!

Prò, lo que endiumenjava més la bonicoya primavera eran els cants dels aucells, que volavan de branca en branca y de brot en brot xisclejant, enjoguissats. Els refilets de llurs canturies passavan á pler el cant. Prou se coneixia que eram pel mes de Maig: prou se 'ls veyá, aparellats, aletejar frissosos cercant un rebrot de soch hont fer llur niu: prou se sentian llurs cants de gelosia, que 'l bull de la sanch xardorosa els feya xorretejar. ¡Y que n'era d'encisador ohir tan grata cantinela!

Ajassat demunt mateix d'un tòu de fullaraca humida y negrosa per les gelades del hivern, esguardava aqueix bell dexondir de la natura que 'm despertava mil pençaments de bona estrugança.

Al contemplar al meu redós tan de fullam sens la sava de la vida, veyá les velles generacions com després de passar per l'esplet de sa grandesa, s'estimbaren una derrera l'altre pera no tornar may més, com les fulles á la tardor; però al ovirar altre còp els arbrers rublerts de tendrivoles fulles, me digué á mi mateix: caurant, tambe eixes fulles y 'n tornarán á eixir unes altres, y mentres els arbres tingan vida esdivindrán xamoses primaveres y melangioses tardors, eternament.

De tot lo qual ne vaig traure una dolça espança, perque, aplicantho al nostre poble, pençava: Mentres hi hage

Catalunya hi haurá catalans, y després d'estimbarse una generació al abim de la mort, n'esdevindrà una altre plena de nova vida que vindicará sa grandesa passada, estafeta pels ayres corsecadors de Ponent.

Y aqueixa nova generació ja veu corre la sava en ses venes, y 'ns mostra sa vida ab aqueix desvetllament de sa personalitat que arreu brota y que glasantio ab lo maig de la natura, ne podriam dir el maig de la Patria.

Jordi Jordà.

Tortosa, Maig de 1901.

La unitat d'Espanya segons l'història

May hem sapigut veure els verdaders fonaments de lo qu' es diu unitat nacional, pera que, á n' ella se sometin els principis de governació de l'estat espanyol; ants pel contrari, creyém qu' aixó ha sigut una falsa orientació qu' ens ha conduit al camí de la pèrdua y de la decadencia. Perque ja, avuy, com ens diu en Victor Cherbuliez, la ciencia històrica ens demostra qu' en el mont dels fets y de las ideas, res se pert, que lo mort s'arrapa á lo viu, de la mateixa manera que la ciencia fisica ens prova que cap átom pereix en la Naturalesa: son indefectibles els fets y las ideas com la mateixa materia. May hem tingut en Espanya l'unitat nacional que tant s'ens pregona y recomana, y empenyant-nos en volguer fondre en un tot, elements que no s'amalgaman, no hem conseguit donar á la unitat, la forsa y la consistencia de una obra resistent y incommovible. No era possible.

No erant de una mateixa raça ni tenian una mateixa tendencia las tribus que s'establiren en Espanya en els primers temps de l'història. De la lluyta del ibers y turdetans del centre y mitjdia ab el cels del Nord, en resultá, per la fusió, la raça mitja dels celtibers, y en lloch de l'unitat que 's persegüia, obtinguerem, qu' els ibers, no fusionats, se refugiessen cap el Sur, y de qu' els celtas se mantinguéssén en el Nord, ahont, encare, avuy en dia, se conservan vestigis de sa llengua.

Mes de cuaranta nacions diferentas trobáren els fenicis, quan, ab Midracrit, vinguéren á fundar varias ciutats en el Sur. Ensenyarent, aquets, el camí d'Espanya á n' els grechs, que deixaren

impresas, en el Norest y Noroest, las petjadas de la más refinada civilización de aquella época. Comensa, després, la Espanya cartaginesa, establíntse els cartaginesos, en terra que, avuy, se diu Murcia, de quina época ens vé la gloria de Sagunto, y vençut Anibal per Eciopion en Zama, s' acaba el poderío cartaginés pera donar entrada á la tiránica dominació romana. Combatuda, aquesta, al principi per Viriat, y havent tingut en aquest espay de temps l' altre gloria de Numancia, l' aliga romana s' esferebí y replegá sas alas á la presencia dels bárbars del Nord qu' ens invadiren en el sigle V de nostra era. Y tenim que, durant el primer período de la historia antiga, la diversitat de tribus no s' fusionaren, y que fórem successivament invahits per finicis, grechs, cartaginesos, romans y bárbars.

Al començar la edat mitja s' establiren els sueus á Galicia y Lleó, els aláns á Portugal, els vándals á Andalucía, y encare que es conservá el resto de la Península en poder dels decadents romans, aquestos reconeguéren las conquistas del gods ó visigods en terras de l' Espanya goda que terminá ab don Roderich l' any 711.

Y mentres que las nacions bárbaro-llatinas anavan decayent se formava cap Orient, ab els árabats, un nou poder qu' es proposá dominarlos.

Supedicat al califat de Damásch tota la faixa septentrional del Africa fins á la Mauritania, y estenentse desde las fronteras orientals de Percia per tota l' Assiria, Palestina, Arabia y Egipte, els alarbs, en el començament del sigle VIII se presentaren frente á Ceuta pera invadir El-Andalús, com aixís ho feren, enfonsant en las fangosas ayguas del Guadalet á Roderich y estenent-se com un reguer de pólvora per tots els recones de la Península.

Aquell poble, mitj romá y mij god, originari de raças indígenes y forasteras, rural en sas condicions de vida y de molt baixa condició pera poguer arrelar en son esprit el sentiment de patria, no tingué forsa ni voluntat pera sostenir la cayguda d' aquell imperi que de podrit, se desfeya, ni menys sapigué oposarse á l' invació que fou més aviat promoguda per la degradació dels vençuts. L' imperi dels gods, com arbre corcát y sens arrels, caygué á l' empena de una bufarada. Sempre lo sá, lo bó, lo nou s' imposa y venç á lo dolent y á lo vell. Els árabats, en aquell temps, segons las novas investigacions, assoliren una civilización de que no'ns formém idea, ja que, d' altre manera no s' compren, que, sens lluyta casi be, se féssin amos de per tot arreu. Y es que, per mes que Mahomet á mitjants del sigle VI enmotllant al sentiment y tendencias de sa raça, prediques sa nova religió, barreja de principis d' altrás ab tradicions propias, prometent la felicitat eterna á n' el morís en la lluyta, no deixá de produhir efecte en los procediments de vida, la civilización de que gaudían, fruyt de la fraternitat ó compenetració de l' antiga cultura egipcia y asiática ab las tradicions del poble de l' Arabia. Sols aixís ens espliquém que no fessin sentir el pes de la guerra més que á la ciutats que s' resistiren; que tractássen com á pacífichs amichs als pobles que no combatissen, y encare qu' exigían contribucions y impostos, deixaren lliu-

re l' exercici del cult católich ab tota sa gerarquia especial; nombraren governadors de la propia terra; respectesen l' autonomia local dels pobres, y fins permeteren que disposessin de sós béns, facultat avants restringida per las lleys godas. D' aquesta máxima tolerancia, que avuy nostres governants la considerarian massa ample, naixeren las familiaritats dels pobles conquestats que, trobanse lliures en llurs terras, adoptessen un sentiment y una vida muzarabe, ajudant molts vegadas ab las armas á sos conqueridors no sols en las lluytas entr' ells, sino que també contra els reys cristians.

Y hagué de apareixer el poder absolut, unitari del Califat de Córdoba y del imperi Almásor pera donar motiu suficient al esperit de reconquesta, combatent al invasor; y d' aquí vé, el comensament de la gegantina empresa de restaurar el sentiment de la llibertat perduda, de recobrar el predomini de la religió, y set sigles foren necessaris pera assolir l' us de fruyt de la independència política religiosa ab que gloriosament termina l' edat mitja.

La reconquesta no s' féu ab tendencia unitaria. Aquella que avants més s' oposaren á n' als gods, els asturs, cantábres y vaschs, foren els primers que lluytaren contra els alarbs, y si be com diu en Pi y Margall en sa notable obra «Las Nacionalidades» arribaren á formar estat, no tardá en dividir-se en dos reyalmes, d' Asturias l' un y de Navarra l' altre, que creixeren y s' entengueren, aquets per Aragó y l' altre per Galicia, Portugal y Castella. Independent se féu Castella, com s' ho féu Aragó y també Portugal, y no deixá Galicia de treballar en igual sentit. Devallant á Fransa en el sigle IX, els reys d' aquesta nació constituiren el comptat independent de Catalunya, quin, ab sas propias forsas y separadament dels demés va empenyer als alarbs de Tarragona y Lleyda fins ahont aixamplaren sas fronteras. Poch se preocupaban els reys en aquell temps, de la unitat de la patria quan no fos pera junyir major possessió de terror y major numero de vassalls, al que consideraban son patrimoni. Y tant aixís es, que n' 1035, Sancho el Gran que reuní en una las coronas de Navarra y Castella y s' interná en terras de Lleó; repartí, al morir, entre quatre fills, tots son reyalmes. Lo mateix féu un sigle després Alfons VII, instituint á son fill Fernando, rey de Lleó; y á son altre fill Sancho, rey de Castella. Y nostre Jaume el Conqueridor, sabém que deixá á n' el segon de son fills, Mallorca, Rosselló y Cerdanya.

Molt lluny aniriam si haguéssim d' esbrinar; aquí, com desapareixeren els petits reyalmes y formáren las entitats políticas que mes tart, al acabarse, formáren lo qu' en diluen unitat nacional. En cert modo més que la lliure voluntat dels pobles, y qu' els desitjos nacionals, hi trobariam l' ambició y codicia dels prínceps, que en llurs enllaços tenian mes encompte l' augment y extensió de sos dominis qu' el benestar y prosperitat de sos súbdits. Y ho proba derrerament el fet mes culminant de l' unió espanyola, que tan enlayran els historiadors espanyols. Si Ferrán el Católich una vegada viudo de donya Isabel, al contraure segonas nupcias ab

donya Germana de Foix hagués tingut successió, tal vegada s' haguera estroncada en be d' Espanya entera, que 'ls dos pobles s' haguessin confós en una mateixa historia. Y aquest fi perseguia en Ferrán, al casarse de nou.

Si be las nacions consentiren l' obra dels reys, fou sempre baix el pacte y condició de que s' respectessin sas lleys, sas constitucions y sa autonomia. Y, com els reys no s' conforman en no ser amos y senyors per enter, trobaren més cómodo abolir el poder é institucions fillas de la voluntat del poble. De la abolicion de la llibertat, donchs, ens vé la unitat y l' unió imposada no es més qu' una tirania. Quant Felip V no volgué raconeixer las llibertats de Catalunya y s' empen, á aquella heroica lluyta en que sols el foc y l' estermíni vencéren á l' obstinació catalana en favor de sa independència, es perderen, diu en Pi y Margall, no sols las institucions de Catalunya, si que també la llibertat d' Espanya. Se féu la unitat política, empró la unitat en el despotisme.

Ja ho hem vist: la unitat històrica d' Espanya no ns vé de nostre raça; no la coneguérem pera fer la reconquesta, no la necessitarem pera establir nostre dret y nostres llibertats. Ens la prepararen l' ambició y codicia de nostres reys, y ens la consolidá el despotisme de Felip V.

Reconeixer l' unitarisme es reconeixer el despotisme de nostres reys absoluts, y si avuy perque l' constitucionalisme ha vingut á sustituir el poder y atributs d' aquells, se decretan lleys que perjudican la llegítima y natural expansió dels pobles, no perque vingan en nom de la llibertat y de la igualtat deixarán de ser tant tiránicas com si fossin rubricadas per un monarca dels temps passat. Encara no hi ha gaire, se prohibí la publicació de las aspiracions catalanas; hi ha poch que no s' podia dir: ¡Visca Catalunya! En un quinteto de D. Eugeni Sellés hi llegirem, hi ha temps, el següent concepte: «La fidelitat obtinguda per la forsa dura lo que dura la por, y l' aixecament dels oprimits tarda lo que tarda l' execució de fero ab fortuna.»

Creyérem que ab la llibertat y ab l' autonomia de Catalunya, y de todas las regions qu' en sentin necessitat, se pot curar el malestar d' aquesta terra, empró hem de fer entendre primer que, ab l' unitarisme fill del despotisme no hi pot haver la natural expansió dels verdaders sentiments del poble.

Formém un tot producte heterogeni de raças, llenguas y tendencias, y necessitarém per lo tant lleys y procediments de governació apropiats á nostre manera d' ésser. A n' aquest fi se trevallá y Catalunya á la vanguardia d' aquest moviment, lluny d' ésser separatista, pot encara ésser per son científich particularisme, la salvació d' Espanya.

J. Bordas y Marimón.

(De Lleor).

NOTICIES

Avuy se celebra la comedia del sufragi per tota Espanya.

Pochs son els districtes que tenen la ditxa d' ésser representats per sos fills.

La roda centralista fa temps que volta desesperada emportantsen en sa embranzida la dignitat de les ciutats pobres, viles y casals.

Avuy és un altre dia de difunts.

Los morts també voten y altres que deurien ésser morts y que no deurien tindre vot perque son vius.... també voten á tots los col·legis com si fossen llagostins de rostoll.

¡Visca la moralitat!... ¡¡¡Espanya s' regenera!!!.....

Després de brillants oposicions, ha guanyat per unanimitat de vots la plassa de catedraticó de Preceptiva é Historia literaria del Institut de Ciutat Real lo celebrat poeta catalá nostre estimat amich D. Arthur Masriera.

Les dots de cultura y la fonda il·lustració que posseheix l' eximi trovador de les glories de nostra terra, no mereixiet altra cosa.

Rebí l' senyor Masriera nostra mes coral enhorabona.

Comprenent lo daltabaix qu' hauria sofert al districte de les Roquetes, en les eleccions d' avuy, lo senyor Torres ha retirat la seva candidatura.

Si la presentació ens va estranyar moltíssim la retirada no ens ha sorpres gens ni mica ateses les escepcionals condicions de la lluyta, la poca coneixensa del senyor Torres en lo districte vehi y les simpaties qu' allí gosa lo senyor Puigcerver.

Abans d' ahir á la tarde descarregá una forta ruixada en mitj d' una tempestat de trons y llamps.

A les planes fou ahont la pluja se convertí en un verdader aiguat.

Nostre estimat confrare *La Libertad* proposa que s' done l' nom de *Carrer de la Santa Cinta* á un altre que per sa importancia estigui á mes altura que l' qu' avuy porta l' nom de nostra excelsa Patrona.

La idea ens agrada moltíssim y resulta d' alló mes simpática (peró no li sembla á *La Libertad* que no escau bé aixó d' esborrar los noms dels carrers que ns ha trasmés la tradició?

Nosaltres som partidaris de respectar tot l' antich per que les antigalles no son mes qu' altres tantes fulles de la historia. Tantdebó haguéssim pensat aixís les generacions qu' han succehit á la que vá formar l' immortal libre de les *Costums!* Aleshores, estudiariem fets y tradicions embolcallades en lo misteri.

Secondant los propósitos nobilissims de *La Libertad* ens alegrariem que l' Municipi acordés quelcom sobre l' particular, donant, per exemple, lo nom de *La Cinta de Tortosa*, á un dels carrers del Ensanche quin nom no tinga res que veurer ab nostre passat.

Lo Jurat calificador de la Exposició de Vistas fotogríficas de Catalunya, organizada pel Colegi de Sant Jordi, lo constituheixen los senyors D. Cristófol Freginals, pel Centre Excursionista de Catalunya; D. Joseph Baltá de Cela, per la «Fotografía práctica»; D. Bonaventura Bassegoda, arquitecte; D. Antoni Utrillo pintor; y D. Francisco Flos y Calcat director del Colegi esmental.

Las proyecciones lluminosas de las

placas presentades a la Exposició s'efectuarán en lo Cinematògrafo de la plassa de Catalunya, número 14, (casa Girona), qual dia y hora s'anunciará oportunament.

La Exposició pot visitar-se tots los diumenges y dias festius de deu a una del mati.

S'ha suspes lo servey de la barca-sa. No es reimpendrà fins que s'hagin renovat algunes fustes podrides de la rampa d'aquesta banda de riu.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 19, San Pere Celesti.—Dilluns, 20, Sant Bernardí.—Dimars, 21, Sant Secundi.—Dimecres, 22, Santa Rita de Cassia.—Dijous, 23, La aparició de Sant Jaume.—Divendres, 24, Santa Afra.—Dissapte, 25, Santa Magdalena de Pazzis.

LA PRIMERA COMUNIÓ

A LA CAPELLA DEL SAGRARI

Diumenge assistirem a la primera Comunió de noys y noyes celebrada en la Capella parroquial del Sagrari.

A les set del mati se reuniren en lo lloch sagrat una veritable gernació de xiquets y xiquetes perteneixents a les tres parroquies de dintre la ciutat, englobades en la Capella del Sagrari. Al contemplarho nostre cor batejava fortament, sentint una impressió de religiosa tendresa per les varies circumstancies qu'acompanyen a un acte tan solemne y trascendental en la vida del cristiá, quin sentiment y educació espiritual s'enlayra en ales de la hermosa y gran realitat del Deu de la Santa Eucarestia qu'escomensa a possessionarse de la criatura en los mateixos alborís de la vida, pera obrir lo cami de la salvació del individu y ab aquesta la regeneració de la familia y de la societat.

A tal dolsa impressió, la primera que varem experimentar, se hi va afegir la consideració de lo que podem anomenar democracia cristiana, ja que realment no pot dirsen altra cosa d'aquell quadro hermosissim en el que apareixia una composició tan animada com encisadora formada per un grupo atapahit de mes de doscentes noyes y noys, ahont la mantellina de blonda, les faldetes de seda y 'ls mes preuhats adressos d'or propis de la edat y de la solemnitat de la funció, contrastáven agradosament ab la pobreta mantellina de cotó y faldetes sencilles, pero netes, de la filleta del pobre jornalero, aixis com al costat del elegant trajo dels noys acomodats hi figurava la simpática bruseta del fill del obrer.

Vetaqui, ens deyam nosaltres, la verdadera igualtat que la Iglesia patrocina; la llibertat cristiana que a ningú repugna si porta l'ánima ben disposada y la igualtat llegítima que la caritat de Jesus Sagramentat estableix mitjansant els vinculs de la Sagrada Comunió.

Ab la mes profunda emoció, repetim, assistirem a un acte de tanta tendresa com d'alta significació. Lo celebrant, nostre respectable amich lo Reverent

rector Dr. Mossen Manel Gomez, afiansa molt mes nostres sentiments, quan al aproximarse lo solemne acte de la Comunió, col·locant lo sant copó sobre 'l corporal y posantlo al descobert, dirigi sa paternal y autorisada paraula a n'aquella munió de criatures, ansioses totes elles de rebre per primera vegada, en son jovencel pit al Divi Redemptor.

La plática del Dr. Gomez, pronunciada en nostre llenguatge, resultá senzilla, pero enfervorizadora y profunda en conceptes, sobretot en un dels seus mes felissos periodos, en que acomodantse al tendre auditori que l'escollava, va posar de relleu la necessitat de disposarse a la Comunió mitjansant verdaders actes de fé, esperança y caritat, fent amplificacions del tema proposat, de tal mena y en tal forma, que si per una part portá 'l convenciment a n'aquelles criatures, deixá no menos conmoguda y convensuda a la nombrosa concurrencia de fidels, entre 'ls que descollaven pares y persones interesades pera 'ls combregants.

Aquest acte commovedor diu molt en favor del zel espiritual dels Reverents Rectors y Vicaris encarregats de les tres parroquies.

Rebin tan exemplant Capellans nostra mes coral enhorabona.

AL COL·LEGI DE SANT LLUIS

La diada de l'Ascensió va tindre lloch en la Capella d'aquest centre d'ensenyansa l'acte hermosissim de rebre per primera vegada la Sagrada Comunió alguns alumnes de dit Col·legi.

Degudament preparats per nostre estimat amich lo Reverent Prebere Mossen Salvador Rey, reberen lo Pá dels Angels de mans del M.ltre. senyor D. Ramon Tedó, Canonge y Secretari d'aquet Bisbat, assistinthi algunes families dels combregants, lo claustre de Professors y tots els alumnes del Col·legi de Sant Lluís. Durant la Santa Missa s'executaren varios motets dirigits pel Professor D. Joseph Abarcat.

Al felicitar als ditxosos noys per la gracia que Deu 'ls hi ha concedit, esperem que sabrán correspondre la conservant en sa memoria una diada tan venturosa, y tan memorable. La ditxa de tindre en son pit a Jesus Sagramentat els hi ha de donar exemple pera sapiguer esser bons, fervorosos, caritatius y honrats.

N'obliden may qu'aquest acte en mitj d'esser lo mes solemne, es també lo mes important de sa vida.

X

Del *Kölnische Zeitung* del dia 5 del corrent Maig traduhim lo següent article titulat:

CEUTA

Lo conegut periódich panslavista lo *Swet* publica la següent comunicació sobre les intencions d'Inglaterra respecte de Ceuta: «L'actual desitj d'Espanya d'aproximarse a fransa pera posarse a cubert contra la arbitrariedad d'Inglaterra, proboca a Londres una certá inquietut per haverse parlat ja, desde fa algun temps, de la cessió de Ceuta a Rússia. Aqueix port de mar, que denomina la entrada al mar Mediterrani, en

ERMITA DEL COLL DEL ALBA

un basament d'un metro d'altaria sobre 'l que descansen los quatre ó cinch archs d'ametlla que 'l constitueixen.

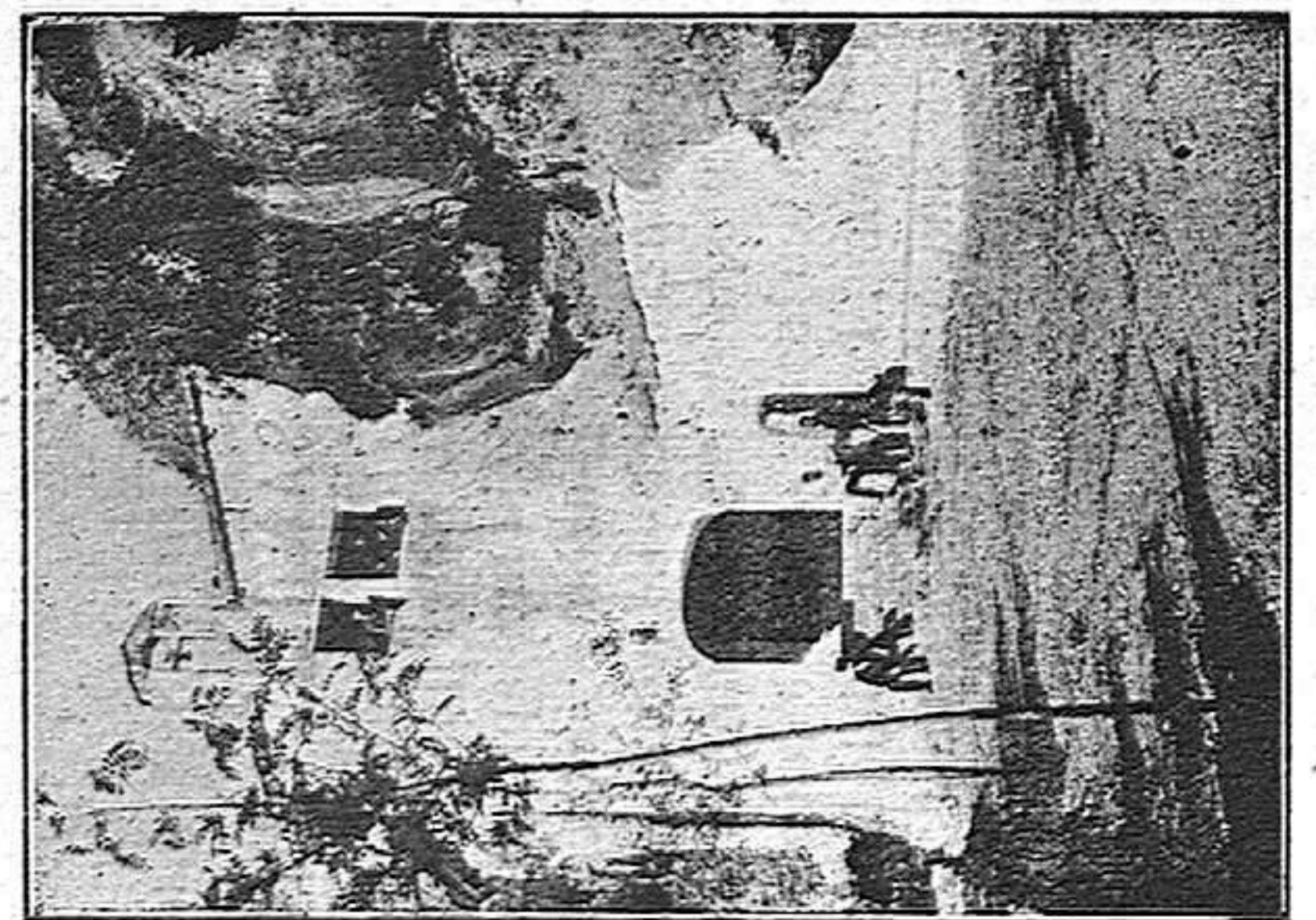
Aquest atri, del sigle XIII, una estatua de la Verge que s'aixeca a la portalada de la iglesia, d'estil gòtic de transició y 'l àbsit del altar major, també de la primera época del oxival, es lo mes notable del santuari.

Tot ell es prou bonich pero no tenim espay pera fer una ressenya tan acabada com se mereix la *Ermita de Ntra. Sra. del Coll del Alba*.

A 140 metres d'altaria desde Tortosa y a quatre kilometres d'aquesta cap a llevant, s'alsa aquest pintoresch ermitori construhit per la pietat cristiana cent anys després de la Reconquista.

Desde 'l atri exterior, format per un llarch arch molt rebaixat, se veu a la dreta lo riu besant los murs de Tortosa y a la esquerra, lluny, molt lluny com a últim terme de les vallades que desde 'l Coll devallen cap a l'Ampolla, les blavenques aigües del mar.

Aquesta ermita té una arquitectura molt apreciable, sobretot l'atri interior que 's compon d'

ERMITA DE SANT ANTONI

mans de la aliança franch-russa amenaçaria directament a Gibraltar, qual importància seria, en aquell cas, del tot ilusoria.

Desde que el moment en que Ceuta estés en mans d' una gran potencia, Gibraltar ja no faria cap paper com a clau dels països vorers del mar Mediterrani.»

Si Inglaterra no vol trobarse en una situació tant desfavorable, no tindria altre remey que probar de fer contra Espanya una imponent manifestació naval. Pero sembla que l' Estat britànich se proposa adoptar un altre camí, probant de donar al assumpto un' altra solució.

«Inglaterra vol proposar a Espanya canviar Ceuta per Gibraltar. Es molt possible que Espanya, devant de semblan projecte, s' decideixi a acceptarlo, a cambi de véures lliure d' aqueix modo de la presencia dels inglesos en son territori europeu. En cambi, per Inglaterra la possessió de Ceuta, com que ofeix una posició dominant en l' Estret, es molt favorable, mentres que Gibraltar en mans d' Espanya cap impediment pot oferirli en lo domini d' aqueix cobdiciat pas.»

Més endavant lo *Swet* diu que 'ls homes d' Estat inglesos no pensaràn de una manera formal en canviar Ceuta per Gibraltar, no essent necessaria la seva realització. Es, no obstant, molt significatiu que cabalment ho hagi esbombat l' orgue del Suprém Komaron, lo preferit dels centres oficials, en lo moment en que Mr. Delcassé abandonés Sant Petersburg. Ell conceptúa com a cosa de poch temps lo ferse públicas aytals maniobras a Inglaterra.

A la Cuca-fera de Tortosa

Propia de la confraria dels Peccadors de dita Ciutat; que, fentse la professó del Corpus Christi desconcertá ab vna morrada, fis flautas de un organet portatil.

ROMANS

PER cert, Madó Cuca fera,
Que haveu fet vn bell jornal,
Cartas ne podeu eferiurer
A vofre parent lo Drac.
En l' Orga, na defcavada!
En vn instrument Sagrat,
Ab eixa villana boca,
Haveu fet vn mon de mall!
No u's arrendo la ganancia,
Que fi ho enten lo Deu Pa,
Inventor de las regalías,
En coca u's convertirá.
Digaume fi pretenguereu
Los eftornuts variar,
Difparant, esta vegada,
Coets, y Piulas de eftany?
O, fi fonc aballiment,
Queu's donava lo prenyat!
Ab tot, que fia quefvulla,
Mal vos poden difculpar.
Diuen de certa prenyada,
Que mirantfe vn Provincial,
Vn mos defitjá donarli
En lo befcoll atefat.
Diguerentlo hi al bon Pare;
Y ell mogut de charitat,
Subgétá lo coll humil
A la hora del coral.
Defitja fonc extraordinari;
Pero en fi defitg de carn,
Que lo de mordrer las flautas,
Fonc va defitg enflautat.
Pero encara, en hora bona,
Ia fos aixó tot lo dañy;
Mes lo efcandol, que caufaren

Com lo podreu remediari?
Dona lo Bou gran mogit,
La Aguila fe elparverá,
Los Cavallers fe empinaren,
Glaffarenfe los Gegants.
Mes no ha faltat, quiu's efcufa,
Reponent per voftra part
Que als Diablies pretenguereu,
Ab la Mulica, efpantar.
Queu's obligá la eftretura,
Puix nou's trobareu ab mans,
A fuplir la falta de ellas
Ab los morros, y queixals.
Que fis flautas arrancaren,
Perque, per aquells forats,
A las altres danás vida
La respiració del nas.
Y que en lo punt que advertireu
La gran ruina, y fracás,
Vos efgarrifareu tota,
De la cra, fins al cap.
Y de pur regirament,
Lo ventre de Bocarám,
Aborta l's Cuca-ferons,
Com vns Minyons de quinfe anys.
Ni foren paraulas folas
Las de aquell bon Advocat;
Puix que voftra defmefura
Se es oferit a pagar.
A las Aras de eft Meçenas
Es rahó, que oferian
La ná a del quen's envia
En las entranyas lo Mar.
La carnota Palomida,
Lo Moll lletós, y fuau,
Y la prempfada Pelaya,
Ab lo Congre tornejat.
La remadora Llagosta,
Y lo Briareo Cranc,
Ab la Sipia tintorera,
Y lo Sorell argentat.
La Pigotola Morena,
Lo Pagell fobredorat,
Ab lo Llagostí de nacar
La Mollera de criftall.
Defde la més frefca Llifia,
Al Llop mes fec, y falat,
Deveu al gran Simulacre
De aqueft Patró confagrar.
Procurau en efmernavros,
Fent de aquefta hora en avant,
De Cuca-fera de be:
Y Nofre Senyor vos guard'.

Dr. Vicent Garcia.
Rector de Vallfogona.

Any 1603.

PASSA-TEMPS

JEROGLIFICH

Ortegal d' 1830

CHARADA RÁPIDA

La primera es part del cos, la segona mineral. *Tot*, en los llits.

La primera es vegetal; la segona aliment. *Tot*, ho gasten alguns homens.

INTRINGULIS

A E I E U

Ab aquestas cinch vocals y quatre consonants, formar lo nom d'un carrer de Tortosa.

CONVERSA—FUGA DE VOCALS

—P.r q..n m.s t. c.ss.s, M.rs.l?

—P.l m.s q.. t. h.s n.mbr.t.

Les solucions al número próxim.

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

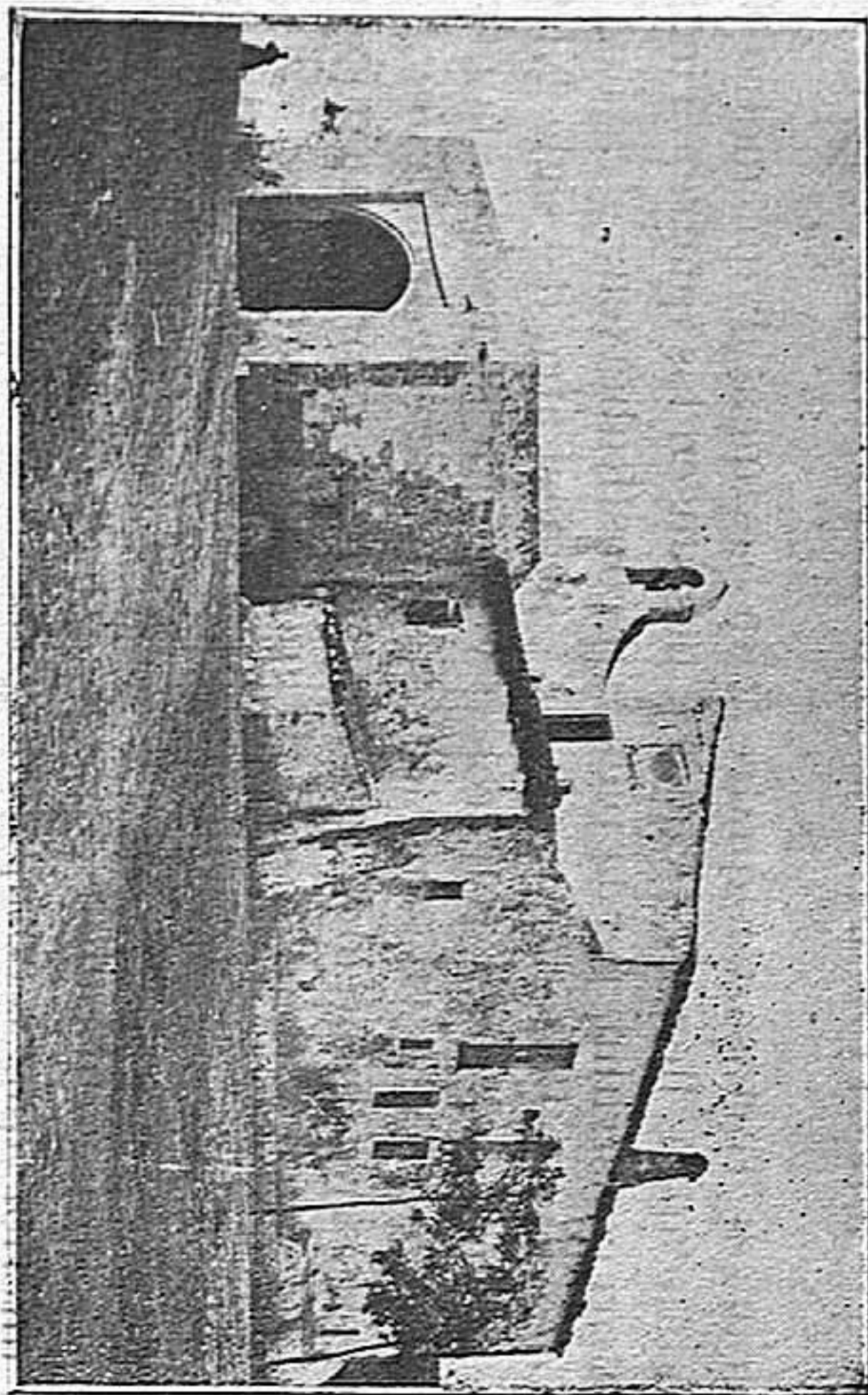
Al jeroglifich comprimit: *De dos a dos va cero.*

A la charada rápida: *Ater. s.*

Al intringulis: *Hortó.*

Manel Toga Munt.

Imp. de E. Cantero, San Blay, 34, Tortosa.

ERMITA DEL COLL DEL ALBA

A cinch kilometres de nostra ciutat, se troba lo Barranch de Sant Antoni que vé a creuar-se en la carratera de Valencia.
En una de les falades qu'eneixonen lo barranch en lo seu naixement, y a la esquerra d' aquest, hi ha un terraplé degut a la naturalesa en son origen y ampliat per la industria del home. Dament d' aquest repelxó y recolsada a una roca escardalencia s' aixeca la ermita dedicada a Sant Antoni Abad.

ERMITA DE SANT ANTONI

Mes que l'arquitectura, que no la res de bonica, lo mes apreciable d' aquest santuari es lo lloch ahont s' aixeca y lo fereslech del palissatge.
Lo retante del altar es la única cosa que pot sorprendrer al viatjer que busque per aquelles oncontrades que com que respire Art. Aquest retante es del sigle XIV, y té varies pintures que sense esser models de perfecció, son prou bones y dignes de conservar-se.

Suplement al núm. 78 de

La Veu de Tortosa

No fiatnos de les promeses del Govern respecte á la legalitat de les eleccions de Barcelona y encara que fa dies teniem lo convenciment mes absolut de nostra victoria á n' aquella capital, hem esperat lo telegrama dels nostres partidaris, trasmés á les 9'30 d' aquest dematí, pera fer sapiguer á Tortosa qu' han sigut proclamats

DIPUTATS PER LA CIRCUNSCRIPCIO DE BARCELONA

nostres estimats amichs y valents campions de nostres idees

DON BARTOMEU ROBERT

DON ALBERT RUSINYOL

DON LLUIS DOMENECH Y MUNTANER

DON SEBASTIÁ TORRES

La victoria d' aytals personalitats significa algo mes de lo que pareix. Es lo triomf del poble contra l' asquerosa y brutal dominació del caciquisme.

¡Visca la moralitat! ¡Visca Catalunya!

Tortosa 24 de Maig de 1901.

